

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ,
МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

Навчально-науковий інститут економіки і права

О.М. Сокурєнко

**ПІДГОТОВКА ДО КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ ІЗ
ДИСЦИПЛІНИ «КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ
ПРАВО» (для студентів усіх форм навчання
спеціальності 6.030401 «Правознавство»)**

Черкаси – 2012

УДК 343.8/378.147(075.8)
ББК 67.408(р30)я73-1 309
С59

Рецензент: кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри правознавства Кіровоградського інституту державного та муніципального управління Класичного приватного університету Ю.А. Кричун

кандидат юридичних наук, доцент, заступник директора навчально-наукового інституту економіки і права Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького Волошкевич Г.А.

С 59 **Підготовка до контрольних робіт із дисципліни «Кримінально-виконавче право» (для студентів усіх форм навчання спеціальності 6.030401 «Правознавство»):** методичний посібник / О.М. Сокурєнко; Черкаський національний університет імені Б.Хмельницького, 2012. – 30 с.

Навчально-методичні рекомендації до контрольних робіт з дисципліни «Кримінально-виконавче право» призначені допомагати і сприяти вивченню дисципліни «Кримінально-виконавче право». Виконання контрольної роботи сприяє більш глибокому засвоєнню положень та інститутів кримінально-виконавчого права, розвитку навичок логічно викладати думки з аргументованими висновками, правильному застосуванню законів. Дані навчально-методичні рекомендації розраховані на використання їх у початковому процесі як студентами так і викладачами при підготовці до занять з дисципліни «Кримінально-виконавче право».

УДК 343.8/378.147(075.8)
ББК 67.408(р30)я73-1 309

Рекомендовано до друку Вченою радою навчально-наукового інституту економіки і права Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (протокол № __ від «__» _____ 20__ року).

ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Кримінально-виконавче право – одна з дисциплін кримінально-правового циклу, яка тісно пов'язана з кримінальним правом, кримінальним процесом, кримінологією, адміністративним, трудовим, цивільним правом та іншими дисциплінами. Слід також мати на увазі, що значна частина норм кримінально-виконавчого права є бланкетними і знаходиться у законах чи підзаконних актах: правилах внутрішнього розпорядку, різноманітних відомчих положеннях, інструкціях, наказах тощо.

Відповідно до навчального плану слухачі навчально-наукового інституту економіки і права Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького виконують контрольну роботу з курсу «Кримінально-виконавче право». Контрольна робота запланована з метою перевірки теоретичних знань та придбаних навичок застосування норм кримінально-виконавчого законодавства.

Виконання контрольної роботи сприяє більш глибокому засвоєнню положень та інститутів кримінально-виконавчого права, розвитку навичок логічно викладати думки з аргументованими висновками, правильному застосуванню закону.

Контрольна робота складається з теоретичного блоку та задачі і надається для перевірки в строк, що встановлений для слухачів ЧНУ ім. Б.Хмельницького.

Завдання для контрольної роботи містять 10 варіантів. Номер варіанта визначається за першою літерою прізвища.

Варіанти контрольних робіт:

<i>Варіант №1 - літери А, Б;</i>	<i>Варіант №6 - літери Н, О;</i>
<i>Варіант №2 - літери В, Г;</i>	<i>Варіант №7 - літери П, Р;</i>
<i>Варіант №3 - літери Д, Е, Є, Ж;</i>	<i>Варіант №8 - літери С, Т, У;</i>
<i>Варіант №4 - літери З, І, Ї, К;</i>	<i>Варіант №9 - літери Ф, Х, Ц, Ч;</i>
<i>Варіант №5 - літери Л, М;</i>	<i>Варіант №10 - літери Ш, Щ, Ю, Я</i>

На початку виконання контрольної роботи необхідно ознайомитись з цими методичними рекомендаціями, а також з рекомендованою літературою.

ВАРІАНТ №1

1. Пенітенціарне законодавство на теренах України в період з кінця XVI-до початку XX ст.
2. Кримінально-виконавче законодавство України у радянський період.
3. Кримінально-виконавче законодавство незалежної України.

Задача.

За скоєне з помсти вбивство матері своєї жінки, Олійник був засуджений до 12 років позбавлення волі з відбуванням перших 6 років у виправній колонії середнього рівня безпеки, а 6 років, що залишились – у виправній колонії мінімального рівня безпеки із загальними умовами тримання.

Чи правильно в даному випадку вибрано вид виправної колонії?

Чи можливе призначення засудженому на строк позбавлення волі кілька видів виправних колоній?

Література:

1. Богатирьов І. Г. Кримінально-виконавче право України : підручник / І. Г. Богатирьов. – К. : Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. – 352 с.
2. Кримінально-виконавче право України : підручник [для студентів юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів] / за ред. проф. А. Х. Степанюка. – Х. : Право, 2006. – 256 с.
3. Кримінально-виконавче право України : навч. посіб. / А. П. Гель, Г. С. Семаков, І. С. Яковець ; за ред. А. Х. Степанюка. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 624 с. – Бібліогр. : 604–615.
4. Кримінально-виконавчий кодекс України : науково-практичний коментар / за заг. ред. А. Х. Степанюка. – Х. : ТОВ «Одісей», 2005. – 560 с.
5. Кримінально-виконавчий кодекс України : Закон України від 11.07.2003 року № 1129-IV // Офіційний вісник України. – 2003. – № 33. – Ст. 1767.

ВАРІАНТ №2

1. Державна кримінально-виконавча служба України. Система органів і установ виконання покарань.
2. Державна пенітенціарна служба України: завдання, функції та структура.
3. Територіальні органи управління Державної пенітенціарної служби України, кримінально-виконавча інспекція.

Задача.

Корольов був засуджений до 2-х років позбавлення волі з іспитовим строком на 2 роки. Через півтора року він скоїв крадіжку індивідуального майна громадян, за що був засуджений на 2 роки позбавлення волі. Враховуючи, що Корольов засуджений вдруге до позбавлення волі, йому було призначено відбування покарання у виправній колонії середнього рівня безпеки.

Чи правильно призначено вид виправної колонії?

Література:

1. Богатирьов І. Г. Кримінально-виконавче право України : підручник / І. Г. Богатирьов. – К. : Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. – 352 с.
2. Колб О. Г. Запобігання злочинності в місцях позбавлення волі : навч. посібник / О. Г. Колб. – Луцьк : РВВ «Вежа» ВДУ ім. Лесі Українки, 2005. – 494 с.
3. Кримінально-виконавче право України : підручник [для студентів юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів] / за ред. проф. А. Х. Степанюка. – Х. : Право, 2006. – 256 с.
4. Кримінально-виконавче право України : навч. посіб. / А. П. Гель, Г. С. Семаков, І. С. Яковець ; за ред. А. Х. Степанюка. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 624 с. – Бібліогр. : 604–615.
5. Кримінально-виконавчий кодекс України : науково-практичний коментар / за заг. ред. А. Х. Степанюка. – Х. : ТОВ «Одіссей», 2005. – 560 с.

6. Кримінально-виконавчий кодекс України : Закон України від 11.07.2003 року № 1129-IV // Офіційний вісник України. – 2003. – № 33. – Ст. 1767.

7. Положення про Державну пенітенціарну службу України : Указ Президента України від 06.04.2011 року № 394/2011 // Офіційний вісник Президента України. – 2011. – № 9. – Ст. 547.

8. Про Державну кримінально-виконавчу службу України : Закон України від 23.06.2005 року № 2713-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 30. – Ст. 409.

ВАРІАНТ №3

1. Поняття правового статусу засуджених.
2. Права та обов'язки засуджених.
3. Особливості відбування покарання неповнолітніми у виховних колоніях.

Задача.

Терещук був засуджений до 1 року виправних робіт. Через деякий час рішенням того ж суду невідбуту частину покарання 6 місяців і 5 днів виправних робіт замінено позбавленням волі на той же строк. Після відбування цього покарання Терещука знову було засуджено за дрібну крадіжку до 1 року 6 місяців позбавлення волі з відбуванням покарання у виправній колонії середнього рівня безпеки.

У ВК якого рівня безпеки повинен відбувати покарання Терещук?

Література:

1. Богатирьов І. Г. Кримінально-виконавче право України : підручник / І. Г. Богатирьов. – К. : Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. – 352 с.

2. Кримінально-виконавче право України : підручник [для студентів юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів] / за ред. проф. А. Х. Степанюка. – Х. : Право, 2006. – 256 с.

3. Кримінально-виконавче право України : навч. посіб. / А. П. Гель, Г. С. Семаков, І. С. Яковець ; за ред. А. Х. Степанюка. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 624 с. – Бібліогр. : 604–615.

4. Кримінально-виконавчий кодекс України : науково-практичний коментар / за заг. ред. А. Х. Степанюка. – Х. : ТОВ «Одіссей», 2005. – 560 с.

5. Кримінально-виконавчий кодекс України : Закон України від 11.07.2003 року № 1129-IV // Офіційний вісник України. – 2003. – № 33. – Ст. 1767.

6. Про загальну середню освіту : Закон України від 13.05.1999 року № 651-XIV // Офіційний вісник України. – 1999. – № 23. – С. 4.

ВАРІАНТ №4

1. Поняття та класифікація міжнародних стандартів поведіння із засудженими.

2. Поняття та види контролю за діяльністю органів і установ виконання покарань.

3. Класифікація та розподіл засуджених в установах виконання покарань.

Задача.

Семенюк, знаходячись у виправному центрі, куди він прибув з виправної колонії середнього рівня безпеки, скоїв умисне вбивство, за що судом був засуджений до 10-ти років позбавлення волі, і покарання мав відбувати у ВК середнього рівня безпеки.

Чи правильно Семенку визначено вид виправної колонії ?

Література:

1. Богатирьов І. Г. Кримінально-виконавче право України : підручник / І. Г. Богатирьов. – К. : Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. – 352 с.

2. Кримінально-виконавче право України : підручник [для студентів юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів] / за ред. проф. А. Х. Степанюка. – Х. : Право, 2006. – 256 с.

3. Кримінально-виконавче право України : навч. посіб. / А. П. Гель, Г. С. Семаков, І. С. Яковець ; за ред. А. Х. Степанюка. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 624 с. – Бібліогр. : 604–615.

4. Кримінально-виконавчий кодекс України : Закон України від 11.07.2003 року № 1129-IV // Офіційний вісник України. – 2003. – № 33. – Ст. 1767.

5. Минимальные стандартные правила Организации Объединенных Наций в отношении мер, не связанных с тюремным заключением (Токийские правила) приняты 14.12.1990 Резолюцией 14/110 Генеральной Ассамблеи ООН [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua.

6. Мінімальні стандартні правила поводження з в'язнями [резолуція Економічної та Соціальної Ради ООН 663 СІ (XXIV) (995_992) від 31 липня 1957 року] [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua.

7. Про звернення громадян : Закон України від 02.10.1996 року № 393/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 47. – Ст. 256.

8. Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації : Закон України від 23 вересня 1997 року // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 49. – Ст. 299.

9. Про прокуратуру : Закон України від 5 листопада 1991 року № 1789-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 53. – Ст. 793.

10. Положення про Регіональну комісію з питань розподілу, направлення та переведення для відбування покарання осіб, засуджених до позбавлення волі : Наказ Міністерства юстиції України від 08.02.2012 р. № 222/5 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 14. – Ст. 524.

ВАРІАНТ №5

1. Виконання покарання у виді штрафу.
2. Виконання покарання у виді конфіскації майна.

Задача.

Прибулий до виправної колонії максимального рівня безпеки Смирний був ретельно обшуканий, а його речі переглянуті. Засуджений звернувся до прокурора з скаргою на незаконні дії адміністрації.

Яке рішення повинен прийняти прокурор?

Література:

1. Богатирьов І. Г. Кримінально-виконавче право України : підручник / І. Г. Богатирьов. – К. : Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. – 352 с.
2. Кримінально-виконавче право України : підручник [для студентів юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів] / за ред. проф. А. Х. Степанюка. – Х. : Право, 2006. – 256 с.
3. Кримінально-виконавче право України : навч. посіб. / А. П. Гель, Г. С. Семаков, І. С. Яковець ; за ред. А. Х. Степанюка. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 624 с. – Бібліогр. : 604–615.
4. Кримінальний кодекс України // Відомості Верховної Ради. – 2001. – № 25–26. – Ст. 131
5. Кримінально-виконавчий кодекс України : Закон України від 11.07.2003 року № 1129-IV // Офіційний вісник України. – 2003. – № 33. – Ст. 1767.
6. Кримінально-виконавчий кодекс України : науково-практичний коментар / за заг. ред. А. Х. Степанюка. – Х. : ТОВ «Одісей», 2005. – 560 с.
7. Про виконавче провадження : Закон України від 21.04.1999 року № 606-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 24. – Ст. 207.

ВАРІАНТ №6

1. Порядок та умови виконання покарання у виді виправних робіт.
2. Загальні положення про порядок виконання покарання у виді арешту.
3. Умови відбування покарання у виді арешту.

Задача.

При прийомі засуджених начальник спецчастини виправної колонії середнього рівня безпеки по матеріалам особистих справ виявив, що до виправної колонії направлений Стороженко, засуджений до 10 років позбавлення волі. Стороженко неодноразово засуджений до позбавлення волі і судимості за ті злочини не були погашені чи зняті.

У виправній колонії якого рівня безпеки повинен відбувати покарання Стороженко?

Як повинна діяти адміністрація виправної колонії при прийомі засудженого Стороженка?

Література:

1. Богатирьов І. Г. Кримінально-виконавче право України : підручник / І. Г. Богатирьов. – К. : Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. – 352 с.
2. Кримінально-виконавче право України : підручник [для студентів юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів] / за ред. проф. А. Х. Степанюка. – Х. : Право, 2006. – 256 с.
3. Кримінально-виконавче право України : навч. посіб. / А. П. Гель, Г. С. Семаков, І. С. Яковець ; за ред. А. Х. Степанюка. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 624 с. – Бібліогр. : 604–615.
4. Кримінально-виконавчий кодекс України : науково-практичний коментар / за заг. ред. А. Х. Степанюка. – Х. : ТОВ «Одіссей», 2005. – 560 с.

5. Кримінально-виконавчий кодекс України : Закон України від 11.07.2003 року № 1129-IV // Офіційний вісник України. – 2003. – № 33. – Ст. 1767.

6. Правила поведінки в слідчих ізоляторах осіб, узятих під варту, і засуджених : Наказ Державного департаменту України з питань виконання покарань від 20.09.2000 року № 192 // Офіційний вісник України. – 2000. – № 44. – Ст. 1910.

7. Інструкція про порядок виконання покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, та здійснення контролю щодо осіб, засуджених до таких покарань : Наказ МВС України, Державного департаменту України з питань виконання покарань від 19.12.2003 року № 270/1560 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 2. – Том 2. – Ст. 90.

8. Правила внутрішнього розпорядку установ виконання покарань : Наказ Державного департаменту України з питань виконання покарань від 25.12.2003 року № 275 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 52, том 2. – Ст. 2898.

ВАРІАНТ №7

1. Загальні положення про покарання у виді обмеження волі.
2. Порядок виконання покарання у виді обмеження волі.
3. Умови відбування покарання у виді обмеження волі.

Задача.

Засудженому за ч.4 ст.296 КК України до 6 років позбавлення волі Боровко, було призначене відбування покарання в виправній колонії максимального рівня безпеки, причому це рішення було мотивоване тим, що Боровко систематично зловживав спиртними напоями, влаштовував дебоші, негативно характеризувався по місцю роботи та проживання, притягався до відповідальності за дрібне хуліганство.

Чи обґрунтовані мотиви прийнятого рішення? У виправній колонії якого рівня безпеки повинен відбувати покарання Боровко?

Література:

- 1.** Богатирьов І. Г. Кримінально-виконавче право України : підручник / І. Г. Богатирьов. – К. : Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. – 352 с.
- 2.** Кримінально-виконавче право України : підручник [для студентів юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів] / за ред. проф. А. Х. Степанюка. – Х. : Право, 2006. – 256 с.
- 3.** Кримінально-виконавче право України : навч. посіб. / А. П. Гель, Г. С. Семаков, І. С. Яковець ; за ред. А. Х. Степанюка. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 624 с. – Бібліогр. : 604–615.
- 4.** Кримінально-виконавчий кодекс України : науково-практичний коментар / за заг. ред. А. Х. Степанюка. – Х. : ТОВ «Одіссей», 2005. – 560 с.
- 5.** Кримінально-виконавчий кодекс України : Закон України від 11.07.2003 року № 1129-IV // Офіційний вісник України. – 2003. – № 33. – Ст. 1767.
- 6.** Інструкція з організації порядку і умов виконання покарання у виді обмеження волі : Наказ Державного департаменту України з питань виконання покарань від 16.02.2005 року № 27 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 10. – Ст. 511.
- 7.** Інструкція про порядок виконання покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, та здійснення контролю щодо осіб, засуджених до таких покарань : Наказ МВС України, Державного департаменту України з питань виконання покарань від 19.12.2003 року № 270/1560 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 2. – Том 2. – Ст. 90.
- 8.** Про оплату праці : Закон України від 24.03.1995 року № 108/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 17. – Ст. 121.

ВАРІАНТ №8

1. Загальні положення про умови відбування покарання засудженими до позбавлення волі.

2. Побачення засуджених до позбавлення волі з родичами, адвокатами та іншими особами. Телефонні розмови та листування засуджених до позбавлення волі.

3. Короточасні виїзди за межі виправних і виховних колоній. Одержання засудженими посилок (передач) і бандеролей.

Задача.

Воронов, раніше судимий, похилого віку, учасник Великої Вітчизняної війни, нагороджений орденами та медалями, позитивно характеризується, засуджений до 9 років позбавлення волі з відбуванням покарання в виправній колонії середнього рівня безпеки. Його було визнано винним в умисному вбивстві Булгак, за те, що вона, знаходячись з ним в фактичних шлюбних відносинах на протязі 40 років, відмовилася продовжувати з ним спільне життя.

Чи правильно призначено Воронову вид виправної колонії ?

Література:

1. Богатирьов І. Г. Кримінально-виконавче право України : підручник / І. Г. Богатирьов. – К. : Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. – 352 с.

2. Кримінально-виконавче право України : підручник [для студентів юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів] / за ред. проф. А. Х. Степанюка. – Х. : Право, 2006. – 256 с.

3. Кримінально-виконавче право України : навч. посіб. / А. П. Гель, Г. С. Семаков, І. С. Яковець ; за ред. А. Х. Степанюка. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 624 с. – Бібліогр. : 604–615.

4. Кримінально-виконавчий кодекс України : науково-практичний коментар / за заг. ред. А. Х. Степанюка. – Х. : ТОВ «Одісей», 2005. – 560 с.

5. Кримінально-виконавчий кодекс України : Закон України від 11.07.2003 року № 1129-IV // Офіційний вісник України. – 2003. – № 33. – Ст. 1767.

6. Положення про дільницю слідчого ізолятора на території виправної колонії : Наказ Державного департаменту України з питань виконання покарань від 30.12.2003 року № 280 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 3. – Ст. 144.

7. Правила внутрішнього розпорядку установ виконання покарань : Наказ Державного департаменту України з питань виконання покарань від 25.12.2003 року № 275 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 52, том 2. – Ст. 2898.

ВАРІАНТ №9

1. Загальна характеристика покарання у виді довічного позбавлення волі.

2. Порядок і умови відбування довічного позбавлення волі.

3. Матеріально-побутове забезпечення засуджених до позбавлення волі.

Задача.

Данько засуджено до 4 років позбавлення волі з відбуванням покарання в виправній колонії середнього рівня безпеки. Направляючи його для відбування покарання до виправної колонії середнього рівня безпеки, було враховано ті обставини, що до цього Данько був засуджений до 6 місяців позбавлення волі. Між тим даний вирок було відмінено і справу за відсутністю складу злочину припинено.

У виправній колонії якого рівня безпеки повинен відбувати покарання Данько? Чи може Данько розглядатися як особа, яка раніше відбувала покарання у вигляді позбавлення волі?

Література:

1. Кримінально-виконавче право України : підручник [для студентів юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів] / за ред. проф. А. Х. Степанюка. – Х. : Право, 2006. – 256 с.
2. Кримінально-виконавче право України : навч. посіб. / А. П. Гель, Г. С. Семаков, І. С. Яковець ; за ред. А. Х. Степанюка. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 624 с. – Бібліогр. : 604–615.
3. Кримінально-виконавчий кодекс України : науково-практичний коментар / за заг. ред. А. Х. Степанюка. – Х. : ТОВ «Одісей», 2005. – 560 с.
4. Кримінально-виконавчий кодекс України : Закон України від 11.07.2003 року № 1129-IV // Офіційний вісник України. – 2003. – № 33. – Ст. 1767.
5. Правила внутрішнього розпорядку установ виконання покарань : Наказ Державного департаменту України з питань виконання покарань від 25.12.2003 року № 275 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 52, том 2. – Ст. 2898.

ВАРІАНТ №10

1. Соціальна адаптація та надання допомоги особам, звільненим з місць відбування покарання.
2. Адміністративний нагляд за особами, звільненими від відбування покарання.
3. Режим у місцях тримання під вартою та основні засоби його забезпечення.

Задача.

Засуджена до 5 років позбавлення волі Дем'яненко після відбування 2 років визначеного строку покарання допустила порушення режиму: була затримана в жилій зоні під час самовільного пересування з їдальні у гуртожиток в одиночку, про що було складено акт про порушення режиму відбування покарання.

Начальник установи, розглянувши матеріали виніс постанову про поміщення засудженої Дем'яненко за злісне порушення режиму відбування покарання в дисциплінарний ізолятор строком на 15 діб.

Чи правильно було накладено дисциплінарне стягнення на засуджену Дем'яненко? Дайте поняття злісного порушення режиму тримання і які правові підстави визнання засудженого злісним порушником режиму? Чи правомірні дії начальника УВП, якби він за це порушення застосував дисциплінарне стягнення у вигляді позбавлення права на одержання чергової посылки або передачі?

Література:

1. Кримінально-виконавче право України : підручник [для студентів юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів] / за ред. проф. А. Х. Степанюка. – Х. : Право, 2006. – 256 с.

2. Кримінально-виконавче право України : навч. посіб. / А. П. Гель, Г. С. Семаков, І. С. Яковець ; за ред. А. Х. Степанюка. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 624 с. – Бібліогр. : 604–615.

3. Кримінально-виконавчий кодекс України : науково-практичний коментар / за заг. ред. А. Х. Степанюка. – Х. : ТОВ «Одіссей», 2005. – 560 с.

4. Кримінально-виконавчий кодекс України : Закон України від 11.07.2003 року № 1129-IV // Офіційний вісник України. – 2003. – № 33. – Ст. 1767.

5. Про затвердження Правил внутрішнього розпорядку установ виконання покарань : Наказ Державного департаменту України з питань виконання покарань від 25.12.2003 року № 275 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 52, том 2. – Ст. 2898.

6. Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк : Закон України від 17 березня 2011 № 3160-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 38. – Ст. 380.

7. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі : Закон України від 1 грудня 1994 р. 264/94-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 52. – Ст. 455.

8. Про попереднє ув'язнення : Закон України від 30 червня 1993 року № 3352-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 35. – Ст. 360.

9. Правила поведінки в слідчих ізоляторах осіб, узятих під варту, і засуджених : затверджені Наказом Державного департаменту України з питань виконання покарань від 20 вересня 2000 року № 192: Наказ Державного департаменту України з питань виконання покарань від 20.09.2000 року № 192 // Офіційний вісник України. – 2000. – № 44. – Ст. 1910.

10. Правила тримання осіб, узятих під варту, і засуджених у слідчих ізоляторах Державного департаменту України з питань виконання покарань : затверджені Наказом Державного департаменту України з питань виконання покарань від 20 вересня 2000 року № 192: Наказ Державного департаменту України з питань виконання покарань від 20.09.2000 року № 192 // Офіційний вісник України. – 2000. – № 44. – Ст. 1910.

ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО»

1. Політика у сфері виконання покарань.
2. Поняття кримінально-виконавчого права, його предмет і метод; система навчального курсу.
3. Діяльність органів та установ виконання покарань як предмет регулювання кримінально-виконавчого права.
4. Джерела кримінально-виконавчого права.
5. Принципи кримінально-виконавчого права.
6. Наука кримінально-виконавчого права.
7. Кримінально-виконавче законодавство України.
8. Правовий статус засуджених.
9. Органи і установи виконання покарань.
10. Загальна характеристика кримінально-виконавчої системи України.
11. Управління кримінально-виконавчою системою. Органи виконання покарань та їх компетенція.
12. Установи виконання покарань.
13. Взаємодія органів та установ виконання покарань з іншими органами держави, підприємствами та установами.
14. Нагляд і контроль за виконанням кримінальних покарань. Участь громадськості у виправленні і ресоціалізації засуджених.
15. Міжнародні стандарти поведження із засудженими.
16. Виконання покарання у виді штрафу.
17. Виконання покарання у виді позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу.
18. Виконання покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.
19. Виконання покарання у виді громадських робіт.
20. Виконання покарання у виді виправних робіт.
21. Виконання покарання у виді службових обмежень для військовослужбовців.
22. Виконання покарання у виді конфіскації майна.

23. Виконання покарання у виді арешту.
24. Загальний порядок виконання покарання у виді арешту.
25. Особливості виконання покарання у виді арешту відносно військовослужбовців.
26. Виконання покарання у виді обмеження волі.
27. Виконання покарання у виді тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців.
28. Класифікація засуджених до позбавлення волі і їх розподіл за видами установ виконання покарань.
29. Поняття, значення і критерії класифікації засуджених до позбавлення волі.
30. Визначення засудженим виду установи виконання покарання.
31. Загальні положення виконання покарання у виді позбавлення волі.
32. Режим у колоніях та засоби його забезпечення.
33. Умови відбування покарання в колоніях.
34. Праця засуджених до позбавлення волі.
35. Правові підстави та мета залучення засуджених до праці.
36. Умови праці засуджених до позбавлення волі.
37. Пенсійне забезпечення засуджених до позбавлення волі.
38. Особливості відбування покарання в колоніях різних видів.
39. Особливості відбування покарання у виді позбавлення волі засудженими жінками і неповнолітніми.
40. Особливості відбування покарання у виді позбавлення волі засудженими жінками.
41. Особливості відбування покарання у виді позбавлення волі неповнолітніми.
42. Порядок і умови виконання та відбування покарання у виді довічного позбавлення волі.
43. Звільнення від відбування покарання.
44. Загальні положення про звільнення та підстави звільнення засуджених від відбування покарання у виді позбавлення волі.
45. Звільнення у зв'язку з відбуттям строку покарання, призначеного вироком суду.

46. Звільнення на підставі закону про амністію та акта про помилування.
47. Звільнення у зв'язку з закінченням строків давності виконання обвинувального вироку.
48. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання.
49. Звільнення на підставі хвороби.
50. Нагляд за особами, звільненими від відбування покарання.
51. Здійснення контролю за поведінкою осіб, звільнених від відбування покарання.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ТА ТЕРМІНИ

Кримінально-виконавча політика – це комплекс заходів державного, громадського, приватного та іншого характеру, спрямованих на виконання та відбування покарань, створення умов для виправлення і ресоціалізації засуджених, запобігання вчиненню нових злочинів як засудженими, так і іншими особами, з метою захисту інтересів особи, суспільства і держави.

Кримінально-виконавче право – це сукупність юридичних норм, встановлених державою, що закріплюють основні принципи кримінально-виконавчої політики, визначають форми і методи, засоби і порядок діяльності державних органів по виконанню (відбуванню) кримінальних покарань.

Норми кримінально-виконавчого права – це правила поведінки, які містять заборони і дозвіл у сфері виконання покарань.

Джерела кримінально-виконавчого права – це акти органів влади або компетентних органів управління, що мають норми кримінально-виконавчого права.

Склад кримінально-виконавчих правовідносин – це цілісна сукупність (система) взаємозалежних елементів: юридичних фактів, суб'єктів і учасників, юридичного змісту й об'єкта.

Юридичні факти – це ті конкретні життєві обставини, з якими норми права пов'язують певні юридичні наслідки – виникнення, зміну або припинення правовідносин.

Суб'єкти правовідносин – це сторони, володарі певних прав і обов'язків, встановлених нормами права. У кримінально-виконавчих правовідносинах однією із сторін виступають установи і органи виконання покарань та інші органи держави (суд, прокуратура, органи внутрішніх справ), а також підприємства, де працюють засуджені, і громадські об'єднання. Іншою стороною є особа, яка вчинила злочин і яка стає суб'єктом правовідносин з часу набрання вироком суду законної сили про її засудження і покарання.

Зміст кримінально-виконавчих правовідносин – фактична поведінка суб'єктів і сукупність їхніх прав і обов'язків.

Об'єкт правовідносин – явища і предмети, з приводу яких виникають правовідносини. Ними можуть бути певні блага, інтереси. Як об'єкти кримінально-виконавчих правовідносин виступають різні сторони порядку та умов виконання (відбування) покарань і здійснювані при цьому діяння.

Кримінально-виконавче законодавство у широкому значенні – це система нормативно-правових актів, що містять норми кримінально-виконавчого права: нормативно-правові акти органів влади і управління (джерела), які регулюють весь комплекс суспільних відносин, що виникають з приводу та у процесі виконання та відбування покарань та застосування до засуджених засобів виправлення і ресоціалізації.

Завданнями кримінально-виконавчого законодавства України є визначення принципів виконання кримінальних покарань, правового статусу засуджених, гарантій захисту їхніх прав, законних інтересів та обов'язків; порядку застосування до них заходів впливу з метою виправлення і профілактики асоціальної поведінки; системи органів і установ виконання покарань, їх функцій та порядку діяльності; нагляду і контролю за виконанням кримінальних покарань, участі громадськості в цьому процесі; а також регламентація порядку і умов виконання та відбування кримінальних покарань; звільнення від відбування покарання, допомоги особам, звільненим від покарання, контролю і нагляду за ними.

Принципи кримінально-виконавчого права – це основні ідеї, керівні положення, які визначають стратегію і напрями розвитку інститутів та норм цієї галузі права, забезпечують системність правового регулювання суспільних відносин, що виникають при виконанні покарань.

Міжнародні стандарти поводження із засудженими – це прийняті на міжнародному рівні норми, принципи і рекомендації в галузі виконання покарань і діяльності органів і установ виконання покарань.

Виправлення засудженого – це процес позитивних змін, які відбуваються в його особистості та створюють у нього готовність до самокерованої правослухняної поведінки.

Ресоціалізація – свідоме відновлення засудженого в соціальному статусі повноправного члена суспільства; повернення його до самостійного загальноприйнятого соціально-нормативного життя в суспільстві. Необхідною умовою ресоціалізації є виправлення засудженого.

Виправні центри є кримінально-виконавчими установами відкритого типу, які, згідно зі ст. 16 КВК України, призначені для виконання покарання у виді обмеження волі стосовно осіб, засуджених за злочини невеликої та середньої тяжкості, а також засуджених, яким цей вид покарання призначено відповідно до статей 82, 389 Кримінального кодексу України.

Виправні колонії - це кримінально-виконавчі установи закритого типу, що створюються для виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк та довічного позбавлення волі. Відповідно до ч. 2 ст. 18 КВК України, засуджені до позбавлення волі відбувають покарання у виправних колоніях:

– **мінімального рівня безпеки з полегшеними умовами тримання** – засуджені вперше до позбавлення волі за злочини, вчинені з необережності, злочини невеликої та середньої тяжкості, а також особи, переведені з колоній мінімального рівня безпеки із загальними умовами тримання і колоній середнього рівня безпеки в порядку, передбаченому КВК України;

– **мінімального рівня безпеки із загальними умовами тримання** – чоловіки, вперше засуджені до позбавлення волі за злочини невеликої та середньої тяжкості; жінки, засуджені за злочини невеликої та середньої тяжкості, тяжкі та особливо тяжкі злочини. У виправній колонії цього виду можуть відбувати покарання також засуджені, переведені з виховних колоній у порядку, встановленому статтею 147 КВК України. У секторі середнього рівня безпеки виправної колонії цього виду можуть відбувати покарання також жінки, засуджені до довічного позбавлення волі;

– **середнього рівня безпеки** – жінки, засуджені до покарання у виді довічного позбавлення волі; жінки, яким покарання у виді смертної кари або довічного позбавлення волі замінено позбавленням волі на певний строк в порядку помилування або амністії; чоловіки,

вперше засуджені до позбавлення волі за тяжкі та особливо тяжкі злочини; чоловіки, які раніше відбували покарання у виді позбавлення волі; чоловіки, засуджені за вчинення умисного злочину середньої тяжкості в період відбування покарання у виді позбавлення волі; засуджені, переведені з колоній максимального рівня безпеки в порядку, передбаченому КВК України. У секторі максимального рівня безпеки виправної колонії цього виду можуть відбувати покарання також чоловіки, засуджені до довічного позбавлення волі;

– **максимального рівня безпеки** – чоловіки, засуджені до покарання у виді довічного позбавлення волі; чоловіки, яким покарання у виді смертної кари замінено довічним позбавленням волі; чоловіки, котрим покарання у виді смертної кари або довічного позбавлення волі замінено позбавленням волі на певний строк у порядку помилування або амністії; чоловіки, засуджені за умисні особливо тяжкі злочини; чоловіки, засуджені за вчинення умисного тяжкого або особливо тяжкого злочину в період відбування покарання у виді позбавлення волі; чоловіки, переведені з колоній середнього рівня безпеки в порядку, передбаченому КВК України.

Виховні колонії (або спеціальні виховні установи), відповідно до ст. 19 КВК України, виконують покарання у виді позбавлення волі на певний строк стосовно засуджених неповнолітніх і на види за рівнями безпеки не поділяються.

Правовий статус – це юридично закріплене становище особи в державі та суспільстві. В правовій доктрині виділяється декілька видів правового статусу: 1) загальний, або конституційний, статус людини і громадянина; 2) спеціальний, або родовий, статус окремих категорій громадян; 3) індивідуальний статус громадянина; 4) статус іноземців, осіб без громадянства, осіб із подвійним громадянством; 5) галузеві правові статуси особи (кримінально-процесуальний та ін.). Правовий статус засуджених є різновидом спеціального статусу, який, у свою чергу, поділяється на правові статуси осіб, які відбувають різні види покарань (громадські роботи, виправні роботи, арешт, позбавлення волі тощо).

Суб'єктивне право засудженого – це закріплена законом і гарантована державою можливість певної поведінки засудженого або

користування ним соціальними благами, що забезпечується юридичним обов'язком посадових осіб органів виконання покарання, інших суб'єктів правовідносин, які виникають при цьому.

Юридичні обов'язки засуджених – це встановлена в зобов'язуючих і забороняючих нормах права міра необхідної поведінки засудженого під час відбування покарання, яка забезпечує досягнення цілей покарання, підтримання правопорядку під час його відбування, дотримання прав і законних інтересів як самого засудженого, так і інших осіб.

Законні інтереси засуджених – це закріплені в правових нормах конкретної дії прагнення засуджених до володіння тими чи іншими благами, які задовольняються, як правило, за результатом оцінки посадовими особами органів виконання покарань чи адміністрацією установ виконання покарань, прокуратурою, судом поведінки засудженого під час відбування покарання.

Контроль за діяльністю персоналу установ та органів виконання покарань – це система спостереження і перевірки відповідності діяльності персоналу вимогам нормативних актів з метою виявлення та запобігання порушенням.

Міжнародний контроль – це передбачений міжнародними пактами про права людини, і в першу чергу Загальною декларацією прав людини (1948), Міжнародним пактом про громадянські та політичні права (1966), Конвенцією про запобігання тортурам і нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню (1984).

Покарання – це захід примусу, що застосовується від імені держави за вироком суду до особи, визнаної винною у вчиненні злочину, і полягає в передбаченому законом обмеженні прав і свобод засудженого.

Штраф – це грошове стягнення, що накладається судом у випадках і межах, встановлених Кримінальним кодексом України.

Позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу – це вид покарання за яким засуджена за тяжкий чи особливо тяжкий злочин особа, яка має військове, спеціальне звання, ранг, чин або кваліфікаційний клас, позбавляється

за вироком суду цього звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу.

Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю – це вид покарання за яким особа позбавляється права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю як основне покарання на строк від двох до п'яти років або як додаткове покарання на строк від одного до трьох років.

Громадські роботи – це вид покарання за яким засудженим у вільний від роботи чи навчання час виконуються безоплатні суспільно корисні роботи, вид яких визначають органи місцевого самоврядування.

Виправні роботи – це вид покарання за яким виконуються роботи строком від шести місяців до двох років, що відбувається за місцем роботи засудженого, і із суми заробітку засудженого до виправних робіт провадиться відрахування в доход держави у розмірі, встановленому вироком суду, в межах від десяти до двадцяти відсотків.

Службові обмеження для військовослужбовців – це вид покарання за яким засуджений військовослужбовець, крім військовослужбовців строкової служби, строком від шести місяців до двох років у випадках, передбачених Кримінальним кодексом, а також у випадках, коли суд, враховуючи обставини справи та особу засудженого, вважатиме за можливе замість обмеження волі чи позбавлення волі на строк не більше двох років обмежується по службі: із суми грошового забезпечення засудженого до службового обмеження провадиться відрахування в доход держави у розмірі, встановленому вироком суду, в межах від десяти до двадцяти відсотків; під час відбування цього покарання засуджений не може бути підвищений за посадою, у військовому званні, а строк покарання не зараховується йому в строк вислуги років для присвоєння чергового військового звання.

Конфіскація майна – це вид покарання, що полягає в примусовому безоплатному вилученні у власність держави всього або частини майна, яке є власністю засудженого.

Арешт – це вид покарання за яким засуджений тримається в умовах ізоляції в арештному домі строком від одного до шести місяців.

Обмеження волі – це вид покарання, що полягає у триманні особи в кримінально-виконавчих установах відкритого типу без ізоляції від суспільства в умовах здійснення за нею нагляду з обов’язковим залученням засудженого до праці.

Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців – це вид покарання, що призначається військовослужбовцям строкової служби на строк від шести місяців до двох років у випадках, передбачених Кримінальним кодексом України, а також якщо суд, враховуючи обставини справи та особу засудженого, вважатиме за можливе замінити позбавлення волі на строк не більше двох років триманням у дисциплінарному батальйоні на той самий строк.

Позбавлення волі на певний строк – це вид покарання, що полягає в ізоляції засудженого та поміщенні його на певний строк до кримінально-виконавчої установи закритого типу. Позбавлення волі встановлюється на строк від одного до п’ятнадцяти років, за винятком випадків, передбачених Загальною частиною Кримінального кодексу України.

Довічне позбавлення волі – це вид покарання, що встановлюється за вчинення особливо тяжких злочинів і застосовується лише у випадках, спеціально передбачених Кримінальним кодексом України, якщо суд не вважає за можливе застосовувати позбавлення волі на певний строк. Довічне позбавлення волі не застосовується до осіб, що вчинили злочини у віці до 18 років, і до осіб у віці понад 65 років, а також до жінок, що були в стані вагітності під час вчинення злочину або на момент постановлення вироку.

ЗМІСТ

Загальні методичні рекомендації.....	3
Варіант №1.....	4
Варіант №2.....	5
Варіант №3.....	6
Варіант №4.....	7
Варіант №5.....	9
Варіант №6.....	10
Варіант №7.....	11
Варіант №8.....	13
Варіант №9.....	14
Варіант №10.....	15
Питання підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Кримінально-виконавче право».....	18
Основні поняття та терміни.....	21

ДЛЯ НОТАТОК

Навчально-методичне видання

Сокурєнко Олександр Михайлович

Підготовка до контрольних робіт із дисципліни «Кримінально-виконавче право» (для студентів усіх форм навчання спеціальності 6.030401 «Правознавство»)

Комп'ютерна верстка:
О.М. Сокурєнко

Підписано до друку 30.11.2012. Формат 84x108/16. Гарнітура Таймс.
Папір офсет. Ум. друк. арк. ____ . Тираж ____ пр. Зам. № ____ .

Видавець і виготівник – видавничий відділ
Черкаського національного університету
імені Богдана Хмельницького.

Адреса: 18000, м. Черкаси, бул. Шевченка, 81, кімн. 117,
Тел. (0472) 37-13-16, факс (0472) 37-22-33,
e-mail: vydav@cdu.edu.ua, <http://www.cdu.edu.ua>.

Свідоцтво про внесення до державного реєстру
суб'єктів видавничої справи ДК № 3427 від 17.03.2009 р.